

WYDZIAŁ MEDYCZNY

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** HIGIENA I EPIDEMIOLOGIA**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** HYGIENE AND EPIDEMIOLOGY**Kierunek studiów (jeśli dotyczy):** lekarski**Specjalność (jeśli dotyczy):** n/d**Poziom i forma studiów:** I/II stopień / jednolite studia magisterskie*, stacjonarna / niestacjonarna***Rodzaj przedmiotu:** obowiązkowy / wybieralny / ogólnouczelniany ***Kod przedmiotu:****Grupa kursów:** TAK /NIE*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	10	20			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30				
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	1				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)		1			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)		0,7			

*niepotrzebne skreślić

Forma ćwiczeń: Laboratoryjne (grupa 12-sto osobowa): 20h

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Znajomość fizjologii
2. Znajomość biologii na poziomie rozszerzonym
3. Znajomość mikrobiologii lekarskiej

CELE PRZEDMIOTU

1. Przekazanie podstawowych informacji na temat środowiskowych uwarunkowań zdrowia jednostki i populacji;
2. Rozpoznawanie skutków zdrowotnych wywołanych szkodliwymi czynnikami biologicznymi, chemicznymi, fizycznymi, związanych ze środowiskiem pracy i bytowania człowieka;
3. Zapoznanie z problematyką środowiskowych uwarunkowań karcinogenezy, schorzenia onkologiczne jako przykład chorób cywilizacyjnych;
4. Poznanie zasad profilaktyki i profilaktycznej opieki zdrowotnej;
5. Umiejętność kompleksowej interpretacji zagadnień ochrony zdrowia.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. **G.W1.** metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, różne systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych;
2. **G.W2.** sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, wady i zalety różnego typu badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo- -skutkowej;
3. **G.W3.** epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego;

Z zakresu umiejętności absolwent potrafi:

1. **G.U1.** opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać problemy zdrowotne populacji;
2. **G.U2.** zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;
3. **G.U3.** interpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności;
4. **G.U4.** oceniać sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie;

Z zakresu kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

1. **K.1.1.** nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
2. **K.1.2.** kierowania się dobrem pacjenta;
3. **K.1.3.** przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
4. **K.1.4.** podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
5. **K.1.5.** dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
6. **K.1.6.** propagowania zachowań prozdrowotnych;
7. **K.1.7.** korzystania z obiektywnych źródeł informacji;

8. **K.1.8.** formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
9. **K.1.9.** wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
10. **K.1.10.** formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
11. **K.1.11.** przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do higieny (definicja zdrowia wg WHO, charakter interdyscyplinarny higieny jako dyscypliny naukowej z zakresu nauk medycznych).	2
Wy2	Zanieczyszczenia środowiska związane z działalnością człowieka. Higiena elementów środowiska Znaczenie chorobotwórcze czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku	2
Wy3	Środowisko pracy - czynniki szkodliwe i uciążliwe. Choroby zawodowe i para zawodowe i ich profilaktyka.	2
Wy4	Podstawy środowiskowego uwarunkowania schorzeń nowotworowych.	2
Wy5	Epidemiologia chorób niezakaźnych i zakaźnych. Epidemie, endemie, pandemie.	2
Suma godzin		10

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Źródła danych w epidemiologii- badania epidemiologiczne, praktyczny podział badań epidemiologicznych w zależności od metody, rodzaje badań stosowanych w epidemiologii Czynniki środowiska zewnętrznego wpływające na zdrowie, występowanie chorób, zanieczyszczenia wody, gleby i powietrza Styl życia i dieta - wpływ na występowanie chorób	4
Ćw2	Zaprojektowanie i prezentacja badania epidemiologicznego oceniającego wpływ czynników środowiskowych na rozwój wybranych chorób.	4
Ćw3	Badanie właściwości genotoksycznych i mutagennych substancji chemicznych	4
Ćw4	Badanie wybranych czynników środowiska pracy	4
Ćw5	Badanie wybranych czynników fizykochemicznych i biologicznych miejsca zamieszkania	4
Suma godzin		20

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykład informacyjny

N2 Wykład problemowy

N3 Opracowanie raportu z ćwiczeń

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się

koniec semestru)		
F1	G.W1, G.W2, G.W3, K1.1, K1.2, K1.3, K1.4	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
F2	G.U1, GU2, GU3, GU4, K1.5, K1.6	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
F3	G.U1, GU2, GU3, GU4, K1.5, K1.6	Raport z badań
P= 0.33 F1+0.33 F2+0.33 F3		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Jędrzychowski W.: Epidemiologia w medycynie klinicznej i zdrowiu publicznym. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010.
2. Marcinkowski JT, Konopielko Z (red). Przewodnik po rozległych obszarach higieny i epidemiologii. Kompendium. Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021.
3. Kolarzyk E. (red.): Wybrane problemy higieny i ekologii człowieka Wyd. UJ 2008.
4. Joško-Ochojska J. (red.): Higiena, epidemiologia i zdrowie publiczne: podręcznik dla studentów, Śląski Uniwersytet Medyczny, 2012.
5. Epidemiologia. Od teorii do praktyki. pod red. I. Paradowska-Stankiewicz, B. Wojtyniak, A. Zieliński. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2021.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Jethon Z (red). Medycyna zapobiegawcza i środowiskowa. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2000.
2. Podręcznik: Kolarzyk E. (red.)"Wybrane problemy higieny i ekologii człowieka" Wyd. UJ, Kraków 2008
3. „Zdrowie publiczne” Kulik T, Latański M. Wyd. Czelej, 2002
4. Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania, red. Wojtyniak B., Goryński P., Moskaiewicz B. Wyd. NIZP-PZH, Warszawa 2012.

OPIEKUN PRZEDMIOTU I OSOBY PROWADZĄCE

Opiekun przedmiotu: dr hab. n. biol. Justyna Rybak, e-mail: justyna.rybak@pwr.edu.pl

Zespół dydaktyczny:

dr inż. Mirela Wolf- Baca e- mail: mirela.wolf-baca@pwr.edu.pl

dr Piotr Jadczyk e- mail: piotr.jadczyk@pwr.edu.pl